

[Svend Haugaard.]

visum. Måske kan justitsministeren bekræfte eller afkræfte denne antagelse. Derimod er der gentagne gange sagt nej fra det visumallierede kontors side af det, man kalder politiske grunde, og det gælder altså også i dette sidste tilfælde. Det kunne være interessant at få oplyst, om den politiske risiko gælder os eller østtyskerne eller eventuelt NATO-beredskabet. Der var her tale om 3 journalister, som så vidt vides på eget initiativ var søgt hertil for at skrive om danske forhold, og det kunne vel ikke være særlig farligt. I efteråret var der 3 landbrugssagkyndige, som søgte til Danmark for at se på dansk landbrug. De fik dansk tilladelse, som naturligt er, men også de fik nej fra det visumallierede kontor, vel også af politiske grunde. Man spørger sig selv, om det er et led i magtbalancen, at østtyskerne ikke må lære noget om dansk landbrug.

Men der kan blive flere episoder, som regeringen bør tage med i sin klage til NATO, som i øvrigt ikke bør nøjes med at være en klage, men derimod et krav om, at Danmark alene skal bestemme, så disse uværdige forhold hører op. Jeg ved ikke, om justitsministeren har nogen mulighed for at give en redegørelse for klagens form og indhold. Hvis det er muligt, tror jeg, det vil have en ganske betydelig interesse for den danske offentlighed at få noget at vide.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Skønt det af begrundelsen for spørgsmålet fremgik, at spørgeren nogenlunde kender svaret, skal jeg efter opfordring og i betragtning af, at jo ikke alle andre kan forventes at kende svaret, give det her, som jeg først havde tænkt mig det.

Som det vil være folketinget bekendt, er det i henhold til aftaler mellem NATO-landene en ufravigelig regel, at østtyskere for at kunne indrejse til disse lande må være i besiddelse af et af de tre vestallierede okkupationsmagter i Berlin udstedt kontrolrådspas. Jeg behøver vist ikke at minde om, hvornår denne ordning blev truffet, og hvad der var anledning til den; det er vel tilstrækkeligt, at jeg her blot hvisker ordet Berlinmuren. Fra dansk side er der

virket for, at principperne for udstedelse af disse pas blev så lempelige som muligt.

Hvad angår den konkrete sag om de tre østtyske journalisters indrejse til Danmark, kan jeg oplyse følgende:

Omkring nytår fik rigspolitichefen og udenrigsministeriet fra den danske militærmission i Berlin underretning om, at de tre journalister havde søgt om kontrolrådspas med henblik på at rejse til Danmark og Norge for at overbringe indbydelser til pressen til at besøge Østersøugen i Rostock. Militærmissionen i Berlin blev instrueret om, at visum kunne bevilges, når kontrolrådspas forelå. Den 20. januar 1967 underrettede den danske militærmission telegrafisk de tre journalister om, at de ville kunne få dansk indrejsevisum, når kontrolrådspas forelå. Dette bekræftedes ved en skrivelse fra militærmissionen den 23. januar til de tre journalister. Efter instruktion fra udenrigsministeriet meddelte militærmissionen til det allierede rejsekontor i Berlin, at man fra dansk side ønskede, at ansøgning om kontrolrådspas blev imødekommet. Dette ønske blev gentaget over for de allierede myndigheder i sidste uge. Den 4. februar modtog udenrigsministeriet imidlertid meddelelse om, at ansøgningerne var afslået. Begrundelsen er, at formålet med de tre journalisters rejse skønnedes at være politisk, idet Østersøugen tilsyneladende anses som en politisk manifestation. Efter de i øjeblikket gældende regler udstedes kontrolrådspas ikke til rejser med politisk formål.

Som stats- og udenrigsministeren allerede har udtalt, beklager regeringen den trufne afgørelse. Danmarks repræsentant ved NATO vil snarest rejse sagen i NATOs råd for at opnå, at tilfældet ikke gentager sig, og at fornyede ansøgninger vil blive imødekommet.

Hr. Svend Haugaard spurgte, om vi nogen sinde har sagt nej fra dansk side. Dertil må jeg svare, at det er mig ikke bekendt, jeg har ingen eksempler parat på, at vi har sagt nej, men jeg vil da ikke udelukke, at det kunne ske, for der er dog trods alt grænser for, hvem vi vil modtage; det gælder for et hvilket som helst land, ikke alene for Østtyskland. Jeg kan dog roligt sige til spørgeren, at hvad vi fra dansk side kan gøre for at lempe vilkårene og for